

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Maros-Torda, Torda-Aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű újság.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K.
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Románia

vasutakat épít a magyar határ felé az export kereskedelem könnyítésére. Az építést Palánkánál már megkezdették. Predealnál pedig egy újszárnnyvonallal építését a jövő héten kezdik meg...

Ez a távirati jelentés röppent szét Bukarestből a múlt héten s mi ezzel kapcsolatosan a vasutépítési témát annyira fontosnak tartjuk hazánkra és különösen a védőbástya Székelyföldre, hogy ime, első helyet szentelünk annak.

Vajha illetékes helyeken, hol a mi vasuti kérdésünket csakis most oldhatnák meg a legkedvezőbbben, szintén elsőrendű fontosságú ügynek tekintenék az igazi székely vasut haladéktalan kiépítését!...

A most folyó rettenetes harcok közepette, fényes bizonyosságot szolgáltatott a kedvező vasuti összeköttetés a küzdelem sikeres vagy sikertelen voltára. A hadseregek ide-oda dobásának — döntő eredménye volt az orosz óriásra nézve. A parittyás Dávid — földresujtotta az állig felfegyverkezett, hatalmas tulerővel reárontott Góliáthot.

Mondani sem kell, hiszen a legkisebb gyermek is tudja, hogy a jelen esetben a világháború Dávidja a magyar, osztrák, német és török egyesült haderő, — Góliáth pedig a muszka óriás volt.

De ne feledjük: a parittyás első sorban a kedvező vasuti hálózat vala...

Néh. Borszéky Soma nyug. min. oszt. tanácsos bátyáknak

örökségül maradt reánk egy nagy-szerű, minuciózus pontossággal kidolgozott vasuti terve, mely szerint Apahida — Marosvásárhely — Székelyudvarhely — Sepsiszentgyörgy, valamint Székelyudvarhely — Csíkszereda között a ma fennálló összesen **807 kilométeres óriási távolságot — 306 kilométerre lehetne — megrövidíteni és így 501 kilométerrel közelebb jönnének a székely vármegyék egymáshoz s ugyanennyivel az ország fővárosa is a keleti védőbástyához.**

Kell-e ehhez bővebb magyarázat?!... Nem. Ide csak szív, lélek és akaraterő szükséges!

Most még pénzre sincs nagy szükség. Ingyen áll rendelkezésre a hadifoglyok százezreinek munka-ereje! — Ezt kellene kihasználni.

A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara évek óta sürgeti az igazi székely vasut kiépítését. A székely vármegyék törvényhatóságai és városai is mind állást foglaltak mellette, mert jó, célszerű és az egész országra s különösen — hadképességünk emelésére nélkülözhetetlen fontosságú kérdés.

Mi — sajnos — egyebet nem tehetünk, minthogy reámutatunk a kedvező, soha vissza nem térő alkalomra és ismételtén ajánljuk az illetékes, tetterre hivatottak lelkiismeretes, jóindulatu figyelmébe.

(—gh.)

Népjegyek,

meghívók és mindenféle nyomtatványok készülnek a lap kiadóhivatalában.

ROMOK

Rommá lőtt templom, össze-vissza dőlt [házak!]
A nagy csata, úgy látszik, ellenetek lázadt.
Vér fedi követek, halottat takartok!
Véres napoknak szemtanui vagytok!

Nincs sehol egy ablak, ajtó tárva, nyitva,
Nem látni egy lelket, nem szól hála-ima.
De hát ki is járna itt, ezen a tájon,
Imádkozni itten ember hova járjon!

Valamikor régen, e vérengző csapat
Megalázva imáda — templom — oltárodát.
Imákat rebegett s könyörögve kérte:
Hazánkban jó Isten, legyen örök béke!

Ajtatos arccal kértek, könyörögtek:
Bajtól és veszélytől óvjad, mentsd meg őket.
S mind szelid gyermek, sirva kéri anyját,
Ugy kérték Tőled — bűnök bocsánatát!

Kis fehér házak közt békesség honolt,
Vajjon e napokra, akkor ki is gondolt!?
Virágos volt minden, minden utca népe,
Most csak varjakat látsz s minden kvéd [véres].

A fehér házból boldogság sugárzott,
A templomban vasárnap dicshymnus hangzott
Könyörgő szent ének, fohászoló ima!
Bűn és gyalázat van nyomaidban máma.

Elhagyott házak, üres templomok,
Emberfia nem jár bünteli utcákon;
Oltárod előtt könyörgőt nem látok,
Romjaid felett csak varju sereg károg!

Rommá lőtt templom, csak a nyoma látszik,
Romjai között ma vércsefaj tanyászik,
Vészes vijjogással ide-oda rebben
S véres szemmel nézi, hol van temetetlen!

Romjaid között egy még messze látszik,
Az éj sötétjében ragyogón világlik:
Mint magas hegyesücsön őseidnek vára,
Büszkén áll sértetlenül, szentélyed oltára!

Kérnay Saturnó.

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot, mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország“-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminiszterium 1915. február 22 én kiadott 1314. számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénységek névsora. (XXXI. közlemény.)

Fábián Albert 12. sz. Udvm. Alsó-sófálva 1888. ms. — Fábián Mihály 5. sz. Udvm. Felső-sófálva 1885. meghalt 1914. dec. 12. — Fall Vencel 9. sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1884. ms. — Fazakas Albert tizedes, c. szakaszvezető 3. sz. Udvm. Gagy 1889. ms. Fazakas Albert 5. sz. Felcsik 1891. ms. — Fazakas Ferenc szakaszvezető 4. sz. Udvm. Lővéte 1888 ms. — Fazakas Gergely 11. sz. Udvm. Fialfalva 1890. ms. — Fazakas László 2. sz. Udvm. Medesér 1893., meghalt 1914. nov. 22. — Fazakas István 10. sz. Csvm. Gyergyóremete 1890. hadifogoly. — Fehér József 10. sz. Udvm. Dobó 1883. hadifogoly. — Fehér Zsigmond 10. sz. Torda-Aranyosvm. Aranyos-egerhegy 1893. ms. — Fekete János 1. sz. Csvm. Kásonjakabfalva 1888, meghalt 1914. nov. 24. — Felécz Mihály 10. sz. hadifogoly. — Feneki Sándor tizedes 10. sz. Háromszékvm. Ürmös 1890., meghalt 1914. nov. 22. — Ferencz Albert 3. sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1889., meghalt 1914. nov. 25. — Ferencz András 10. sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1890. hadifogoly. — Ferencz Felix 5. sz. Csikpálfalva 1885. ms. — Ferencz Ignác tizedes 10. sz. Csvm. Szárhegy 1882. hadifogoly. — Ferenczi Máté c. őrzető 10. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1887., meghalt 1914. nov. 22. — Firtos Lajos 12. sz. Udvm. Székelykeresztur 1892. ms. — Fodor Ignác c. őrzető 7. sz. Udvm. Székelykeresztur 1891. ms. — Fodor János 10. sz. Alsófehérvm Istvánháza 1893. ms. — Fodor János 12. sz. Torda-Aranyosvm. Istvánháza 1893. ms. — Fodor István század-dobos 3. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1887. ms. — Forgács Lajos 10. sz. Udvm. Újszékely 1889. hadifogoly. — Forika Péter 12. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1884. meghalt 1914. nov. 21. —

Formaler József szakaszvezető. 8. sz. Csvm. Szárhegy 1886. ms. — Freund Jakab c. őrzvezető 2. sz. Bácsbodrogvm. Topolya 1892., meghalt 1914. nov. 22. — Fülöp János 12. sz. Udv. Felsősfalva 1885. ms. — Fülöp István 7. sz. Csikdánfalva 1888. ms. — Fülöp Vencel 10. sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1892. hadifogoly. — Fanyok Vince tizedes, c. szakaszvezető 10. sz. Szilésia Freistadt, Ober-Suchan 1891. hadifogoly.

Gábor József 4. sz. Udv. Karacsonfalva 1884. ms. — Gábor Mihály 10. sz. Udv. Karacsonfalva 1882. hadifogoly. — Gábor István 5. sz. Csvm. Szárhegy 1891. m. g. halt 1914. nov. 17. — Gagy Lajos pött. 19. sz. Udv. Atyha 1883., meghalt 1914. nov. 15. — Gál Sándor 2. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1892. ms. — Gál Elek 12. sz. Udv. Siménfalva 1890. ms. — Gál András pött. 19. sz. Udv. Felsőrákos 1887. ms. — Gál Elek 12. sz. Udv. Siménfalva 1890. ms. — Gál György 11. sz. Csikszentgyörgy 1885. ms. — Gál József őrzvezető 8. sz. Csvm. Kilyénfalva 1892. ms. — Gál István (József) tizedes, c. szakaszvezető 9. sz. Csvm. Tekerőpatak 1886. hadifogoly. — Gál Viktor 5. sz. Udv. Kishacson 1889. ms. — Gálfi Lőrinc 1. sz. Udv. Etéd 1887. ms. — Gáspár Domokos 16. sz. Csvm. Szárhegy 1890. ms. — Gádó Márton tizedes 9. sz. Udv. Székelymúzsna 1885., meghalt 1914. nov. 21. — Gegő István 5. sz. Csikjenőfalva 1884. ms. — Geréb János törzsőrmester 9. sz. Székelyudvarhely 1876. hadifogoly. — Gergely Dénes 7. sz. Csvm. Kásonújfalu 1891. ms. — Gergely Domokos tizedes 11. sz. Udv. Nagysolymos 1883., meghalt 1914. nov. 21. — Gergely Ferenc 16. sz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1891., meghalt 1914. nov. 21. — Gergely Ferenc pött. 6. sz. Székelyudvarhely 1887. ms. — Gergely Ferenc 4. sz. Csvm. Gyimesbükk 1894. ms. — Gergely János 3. sz. Udv. Fenyéd 1891., meghalt 1914. nov. 22. — Gergely József 1. sz. Csikjenőfalva 1893. ms. — Gergely István 3. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1892. ms. — Gidó Sándor 1. sz. Udv. Szentábrahám 1892., meghalt 1914. nov. 24. — Godra István 1. sz. Csikjenőfalva 1893. ms. — Gombási Sándor 10. sz. Udv. Vargyas 1883., meghalt 1914. nov. 22. (Folytatjuk)

Nyomdásztanulónak egy jóra való, szorgalmas fiut **felvesz** **Betegh Pál** könyvnyomtató-intézetbe Székelyudvarhelyt. **Reál-** vagy **polgári iskolai két osztályt**, avagy **algimnáziumot** végzetek **előnyben** részesülnek.

— A székelyudvarhelyi m. kir. áll. kő- és agyagipari szakiskola igazgatósága készséggel küldi meg értesítőjét az érdeklődő szülőknek.

Emlékezés Petőfiről.*

Hősi halála évfordulóján.

Egy gondolat bánt engemet...
Ágyban párnák közt halnimeg!
(Folyt. és vége)

Petőfi költeményei, a mi drága kincsünk, Evangélium a hazaszeretetének; olvassuk ma is az Ő szentírásából és érezni fogjuk, hogy azok mindig felélesztik a hazaszeretetűt, melynek égni kell oltáraitól!

Petőfi dalaiból idézhetünk olyan szemelvényeket, melyeknek vonatkozásai beilleszthetők ma is a magyar nemzet lelkébe!

Ugy gondolom, hogy a mai évforduló pillanataiban, méltóbb kegyelettel nem emlékezhetem, mint-hogy felolvasok egy pár készmelt versszakot, ha ahhoz a kedves hallgatók türelmét megnyerhetem.

Ime hatvanhat év előtt Petőfi gondolatainak magas szárnyalása, melyek felett ma is elmélkedhetünk:

„Véres napokról álmodom,
Mik a világot romba döntik,
S az Ő világnak romjain
Az Új világot megteremtik.“

Hát nem ilyen véres napokat élünk ma, ebben a vérzivataros és romboló világháborúban?

De olvassuk tovább a költemények strófáit, melyekben így fohászkodik:

„És te Isten, magyarok nagy Istene,
Légy népeddel, légy vele.
Lelkére!
Világdöntő haragodat
Fegyvereink élére.“

Hazám dicső nagy ősei,
Ti földet rázó viharok!
Ti egykoron a porba omlott
Európa homlokán tomboltatok.

Oh nagy volt hajdan a magyar.
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vizében hunyt el
Észak, kelet s dél hulló-csillaga.

Már rég nem sirtam, s ime most
Pillámon egy könny rengedez,
Magyar nép, vajjon hajnalodnak,
Vagy alkonyodnak harmateppje ez?

Magyar dicsőség, mi valál?
Hulló csillag? mely tűndökölt,
Aztán lehullott a magasból
És mindörökké elnyelé a föld.

Vagy üstökös vagy oh magyar
Dicsőség, mely jött s távozik,
Hogy századok múltával újra
Lássák fényét a népek és fregtegiék!

Milyen fenséges gondolatai a hazaszeretetről a következő pár sor, mely után az áldozat készséget gyönyörűen apostrofálja a „Tied vagyok, tied hazám“ című versében:

„Szent hazaszeretet, mibe márttam tollam,
Hogy dicső képedet hiven lerajzoljam,
Oly hiven, oly szépen,
Hogy megbüvöld, ki rád szemét fogja vetni,
Hogy örök tanyára tégy szert valamennyi.
Magyar keblében.“

Tied vagyok, tied hazám
E szív, e lélek;
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnék?

* Szerző felolvasta Tordán, az ott ápolt sebesült katonák javára 1915. júl. 31-én a Kulturházban rendezett ismeretterjesztő előadásán. Szerk.

Szentegyház keblem belseje,
Oltár a képed,
Te állj, s ha keli; a templomot
Eldöntöm érted.

S az össze roskadó kebel
Végső imája:
Áldás a honra, Istenem
Áldás rája!

És most tisztelet közönség, nem-e méltán kérdezhetjük: vajjon mi az erkölcsi erő, mely a világháborúban oly fenségesen megnyilvánul a magyar nemzet lelkében?

Vajjon a mai véres csatákban küzdő hős katonáink lelkét nem-e azok a nagy és dicső hősök szelése és példái uralják, kiket Petőfi „Földet rázó viharok“-nak nevez?

— S az a lelkesedés és az a megindító odaadás, mellyel a székely vitézek a csata tűzében rohannak, vajjon nem a Petőfi hazafias dalaitól hevülnek?

Én szentül hiszem, hogy az elmúlt nagy idők dicső hőseinek példái és a Petőfi halhatatlan lelke a magyar szívekben él!...

Ezért áldjuk a hősök emlékét, — ezért dicsőítjük a Petőfi lelkét hősi halálának évfordulóján!...

Torda, 1915. július 31-én.

Harmath Domokos.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XXXIII.

Az 1915. márc. 2-án kiadott 135. sz. veszteség lajstrom szerint:

Andreka Miklós 50. gye. 4. sz. Tordaavm. Szártos 1893. ms.

Bacsoni Miklós c. tizedes 50. gye. 12. sz. Tordaavm. Felvincz 1891. ms. — Beneze Sándor 50. gye. 6. sz. Tordaavm. Alsóóra 1888. ms. — Berár János 50. gye. 3. sz. Tordaavm. Ruhaegres 1885. ms. — Berár István 50. gye. 11. sz. Tadm. Ruhaegres 1891. hadifogoly.

Csalóka János járőrzvezető 23. vadassz. 2. sz. Marostvm. Nyáradremete 1888. ms.

Debreczin Balázs 50. gye. 11. sz. Tadm. Alsószentmihály 1893. ms.

Gluga Eliás 50. gye. 12. sz. Tadm. Bányabükk 1884. ms.

Hadarcán Sándor 50. gye. 4. sz. Tadm. Mezőcsán 1893. ms.

Kosztéa János I. 53. gye. 3. sz. Tadm. Fehérvölgy 1891. megs. — Kosztéa János II. 50. gye. 3. sz. Tadm. Aranyosfő 1892. ms. — Krisán Jakab 50. gye. 10. sz. Tadm. Bányahavas 1893. megs. — Krisán Viktor 50. gye. 3. sz. Tadm. Alsóóra 1893.

megs. — Kristea János 50. gye. 11. sz. Tadm. Veresmart 1886. hadifogoly. — Kristea Timoftei 50. gye. 2. sz. Tadm. Marosveresmart 1891. ms.

Lázár István 50. gye. 11. sz. Tadm. Toróezkö 1889. hadifogoly.

Makaria János 50. gye. 3. sz. Tadm. A-Louka 1881. ms. — Muresán János 50. gye. 4. sz. Tadm. Mezőkők 1892. ms.

Nagy Dénes őrzvezető 50. gye. 8. sz. Tadm. Várfalva 1893. ms.

Pétrigyan Tódor 50. gye. 10. sz. Tadm. Dombró 1892. ms. — Puff Simon 50. gye. 11. sz. Tadm. Felsőpodága 1892. ms.

Rotin Jakab 50. gye. 2. sz. Torda 1885. ms. — Rusz Gerasim 50. gye. 12. sz. Tadm. Harasztos 1890. ms.

Susman József 50. gye. 12. sz. Tadm. Mohács 1881., meghalt 1914. dec. 10. — 1915. jan. 1.

Taáeni János 50. gye. Tadm. Mezőörke 1883. ms.

Tyoreán Gábor I. 50. gye. 12. sz. Tadm. Mikes, meghalt 1914. dec. 10. vagy 1915. jan. 1.

Vana Tivadar 50. gye. 11. sz. Tadm. Aranyosponor 1887. hadifogoly.

1915. márc. 3-án kiadott 136. sz. veszteség lajstrom szerint: Abo Mugai altiszt Udvarhely, hadifogoly (Mokschan). — Gergely János (Istváne) 82. gye. 7. sz. Udv. Ülle 1898. ms.

Az 1915. március 4-én kiadott 137. sz. veszteség lajstrom szerint: Gróf Nemes Nándor tart. hadnagy az 1. honv. huszárezred pótesk. Háromszékvm. Hidvég 1888., meghalt 1914. dec. 1. — 14.

Badin László tart. 62. gye. 3. pót-sz. Marostvm. Alsóoroszi 1882. ms. — Berki János 62. gye. 15. sz. Marostvm. Vajdaszentistván 1892. ms.

Blága Sándor 62. pót. Tadm. Mezőszengyel 1893., meghalt 1914. dec. 1. — 15. — Blága Zakariás pött. 62. gye. 9. sz. Marostvm. Görénysoakua 1887. ms. — Bodó Miklós 62. gye. pót. Marostvm. Mezőpanit 1892. ms. — Boér András 62. gye. 11. sz. Csikszentdomokos 1890., meghalt 1914. dec. 1. — 15. — Bogdán Vázul 62. gye. 5. sz. Tadm. Nagyikland 1892. ms.

— Borbély Sámuel 62. gye. pót. Tadm. Kibéd 1891. megs. — Borda Demeter tart. 62. gye. 5. sz. Tadm. Maroshéviz. 1894. megs. — Burján Konstantin 62. gye. pót. Marostvm. Mezőrűcs 1893. ms.

Csombor Pál pött. 62. pót. Tadm. Havadtó 1887. megs. — Csuczura György pött. 62. gye. 5. sz. Tadm. Marosfalu 1893. ms.

Dániel Ferenc 62. pót. Tadm. Székelykál 1893., meghalt 1914. dec. 1. — 15. Demeter Lajos pött. 62. gye. 4. pót. Tadm. Körtefája 1883. ms. — Demeter István pött. 62. gye. 3. pót. Tadm. Magyardellő 1889. ms. (Folytatjuk)

Ismerősei, jóbarátai köreiben mindenki ajánlja a „Székelyország“-ot

A harctérre vágók...

Óhajtom a békét szívemlegmélyéből
S a harctérre vágók testestől-lelkéstől.
Milyen az a játék? Hol belépő jegyet
Beh sok ember saját életével fizet,
Milyen az a játék?

Milyen az a játék? Hol a kulturember,
Ői embertársát kultur fegyverekkel.
A buta pogányok oroszánt, ha őket
Vérszomjukra szépen kielégítették —
Óh be régi játék!

A harctérre vágók! Haldoklók nyögése,
Utolsó sóhajok fájdalmas zenéje
Olvadjon föl bennem s enyhületté váljon
Végasztaló dalom hazafelé szálljon
Beh szomorú játék!

A harctérre vágók! Ágyuk bömbölése
Tanítson meg erős, szent, igaz zenére!
Dallamot az adjon gyöngye szövegéhez,
Hogy tudjak szólani úgy az emberekhez
És a jó Istenhez.

Hogy tudjam fölírni minden ember lelkét,
Nem akarta ő e rettenetes zenét!
Szabadság? Méltóság? Emberi akarat?
Ne legyen már többé rozsdás lakat alatt,
Hazug szavak alatt!

A harctérre vágók! Nem igaz a beszéd,
Hogy háborút akar, bármilyen is a nép
Nincsen akarata ma senki fiának,
Nem lennének tanúi szörnyű vérontásnak
Világháborúnak.

A harctérre vágók! S ha megkapta hangját,
Ami bennem forrong s méltó koronát ad
Ágyuk bömbölése, haldoklók nyögése,
Akkor haljak meg az iszonyu fűrdőbe.
Harctér zenéjébe!

1915. aug. 13.

Medikus.

HIREK.

— **Királyok napja.** I. Ferenc József Ő Felsége 85-ik születési évfordulója előestéjén a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gyalogezred zenekarával a polgárság és katonaság bejárta a város fényesen kivilágított főbb utcáit s mindenütt nagy lelkesedéssel éljeneztek a királyt. Az összes köz- és magánépületek lobogódiszt öltöztek; sok helyen a szövetséges színekkel. Másnap hivatalos istenítisztelet volt a plebánia templomban. Pál István apát-kanonok celebrált és mondott igazán lélekemelő szent beszédet a királyról. A katonaság diszebedjén Rothenáry Albert ezredes igen lelkes, tartalmas és nagyhatású beszédet intézett a tisztikarhoz. — Szent István első magyar király napját is fényesen ünnepelték meg. Zlamál Ágoston gyulafehérvári tanár nagyszabású prédikációjának hatása alatt áll ma is a hívők serege. Mind a két ünnepen az összes hatóságok és testületek résztvettek az istenítiszteleten a zsúfolásig telt templomban.

— **Az elmúlt hét** a világháború eseményeiben is szédületes eredményeket hozott a mi derék és soha el nem muló dicsőséget szerzett szövetséges csapatainknak. Kovno és Movogeorgevisk bevehetetlennek hirdetett váreroideit, a legmakacsabb

védelem ellenére is bevették. Az utóbbinál egymagában 85.000 foglyot, 700-nál több ágyut és mérhetetlen hadiszert nyertünk az ellenségtől, melyet a szövetséges csapatok folyton kergetnek. A muszkai óriás már Szentpéterváron is alig leli helyét. Csak kitarítás! Velünk van az Isten, mert miénk az Igazság, mely megdönthetetlen erkölcsi erő!...

— **Új hadapródok.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gyalogezred parancsnoka Dr Szabó István és Neszly Gáspár egyévi önk., c. őrmestereket, valamint Bartalus Izsák, Dr Kormos Dezső, Ferenczi Pál, Dr Jodál Gábor, Máté István, Baló Gáspár, Dénes János, Gaál Ignác, Kolláth Lajos, Laurenczi Oszkár, Dr Éltés Zoltán, Dr Soó Dénes, Vinczeffy Pál, Anda József, Balog Benjámin, Dr Fehér István, Józsa Lajos, Stangl Ernő egyévi önkénteseket — tart. hadapródoknaknevezte ki.

— **A dersi Elekes-család** világháboruban levő tagjairól s különösen Dr Elekes Domokos székelykeresztúri ügyvéd, jelenleg vadászszázalósról nem régen emlékeztünk meg a „Székelyország” hasábjain. Most az előkelő székely családnak újabb dicsősége van. Elekes János vasuti tisztviselő és neje Györffy Gizella 19 éves fiát: Elekes Béla III. tiroli vadászrezendbeli ifju zászlóst, a király Ő Felsége az I. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki, amelyet József Ferdinánd hadseregparancsnok Ő Fensége személyesen tűzött a derék székely hős mellére. Az ifju vitéz részt vett az első lublini előnyomulásban is. Ekkor megmérgezték volt, de a szívós székely a veszélyes bajt kiállotta s másodszor március óta Galicziában harcol és résztvett a galíciai nagysikerű küzdelmekben. Nem régen került az olasz harctérre, hogy ott is további dicsőségét szerezzen a fényes székely névre. Isten segítse!

— **Medikusok előléptetése.** A székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gyalogezred parancsnoksága Sipter Márton, Gróf Alajos, Adler Miklós, Knöpfel Bernát, Szász Ferenc egyévi önk. orvosnövendékeket — e. é. önk. orv. növ. tizedeseknek, László Géza, Lengyel Árpád e. é. ö. orv. növendékeket — e. é. ö. orv. növ. c. tizedeseknek léptette elő.

— **Téglás István** nyug. tanfelügyelő, az archeologia és néprajzi tudományoknak lelkes művelője, akinek tordai házában országoshírű magánmuzeuma volt, amelyet annak idején Izabella főhercegnő is meglátogatott, 62 éves korában meghalt Tordán.

— **Katonai előléptetések.** Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-ös ezred parancsnoka Bumbuly Károly szakaszvezető, c. őrmestert — valóságos őrmesternek, S. Hegyi Sándor szakaszvezetőt — c. őrmesternek, Berkovits Imre őrmestert, c. tizedest — valóságos tizedesnek, Tamás Elemér népf. gyalogost — e. őrmestert léptette elő.

— **Halálozás.** Id. Szenkovits János kereskedő, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag életének 81-ik évében e hó 14-én elhalt Székelyudvarhelyt, hol 16-án a rkath. egyház szertartása szerint helyezték a családi sírkertbe általános részvét mellett. Kiterjedt család, köztük Dr Szenkovits János ügyvéd, mint fia; Ajvász Kristóf kereskedő, Nagy Gábor posta- és távirtdatanácsos, Zöld János kereskedő és Dr Fodor Boldizsár ügyvéd, mint vejei gyászolják.

— **Tábori lap.** Feldpostamt, 1915. aug. 5. Érke. aug. 18... Ed-dig nagyszerűen vagyunk, semmi baj, gyurjuk a muszkát minden felé. Közelebb küldök lublini lapot; nevezetesen emléke. Az utolsó ütközetben megütött egy gránátszilánk, de imádkozott valaki értem: remélem nem lesz komoly következménye. Az orosz nem engedjük szóhoz, azaz lélegzethez jutni. Mihelyt kiverjük valahonnan, rögtön a nyomában vagyunk s kergetjük tovább. Hej! milyen bálók, milyen tánc, milyen pokoli zene! De azért nagyszerűen vagyunk... W. R. kadét.

— **Egyházi hírek.** A székelyudvarhelyi üdülő betegnevelő ma (vasárnap) d. e. feltizkor Pál István apát-kanonok, a plebániai templomban pedig Zlamál Ágost gyulafehérvári tanár tart szent beszédet. — Holnap (hétfőn) kezdődik az udvarhelyi esperesi kerület papságának lelki gyakorlati, melyen Dr Péter Antal gyulafehérvári theologiai tanár tartja a beszédeket. A három napos szentgyakorlatokon az esperesi kerület összes papsága résztvesz.

— **Góbéság a Kárpátoknál.** Az „Aranyosvidék” című tordai lap-társunk írja a következő kedves apróságot: „A székely nemcsak kitűnő katona, de lelkiületét költői vonások is jellemzik. Erre az egy éves háború máris több példát mutatott. Erről szól az alábbi krónika is, melyet egyik harctérről most hazajött főhadnagy barátunk mesélt el a napokban nekünk:

A kárpáti csaták idejében történt. A muszkák felrobbantottak, porrá tették egy hidat s mikor mi kiver-tük őket, a híd helyébe másat kellett készíteni. A 82-ik székelyudvarhelyi vitéz székely ezred legényei-nek jutott e feladat megoldása. A jököttesü székely hidászok gyorsan és pompásan el is készítették a hidat. Csak még a keresztelés volt hátra. Az ezredes erről is gondoskodott. Kiadta parancsba, hogy a bakák másnapra irjanak egy rövid verset, mert a legjobb verset a híd emléktáblájára fel fogják vésni.

Nosza izzadtak a szikulusok. Persze másnapra sokfajta „vers” született. Sok naiv, érdekes és sok jó is. Másnap a tisztikar átvizsgálta, megbírálta valamennyit és kiválasztotta a legjobbat, — egy udvarhelyszéki hidász frappáns versét, melyet aztán fel is vésnek a hidra. Szól pedig a vers következőképen:

Híd nélkül itt ugordhatnál,
Tulsó partra még se jutnál,
Székely nyögött, székely izzadt,
Míg építé ezt a hidat...

A poeta góbé külön jutalomban részesült s verse most ott ékeskedik a hidon a sötét fenyő Kárpátok lábainál, mint a világháború egyik hangulatos, székely emléke. Vajjon ki volt a versíró? Aki tudja, írja meg a „Székelyország”-nak...

— **Helyreigazítás.** Őrmesterből számvevő hadnagy című legutóbbi számunkban megjelent közleményünkre vonatkozólag az igazságnak megfelelőleg helyreigazítottuk azt, hogy Fröhlich Péter számvevő hadnagy a székelyudvarhelyi m. kir. áll. posta-hivatalnak nem altisztje, hanem segédtisztje.

— **Az üszög elleni csávázás.** A vetési idő közeledtével hovatovább nagyobb gondot okoz a gazdáknak az üszög elleni csávázás kérdése, annyiival is inkább, mert az ideai buza meglehetősen üszögös, amely ellen ha jó pácolással nem védekezhetünk, a szemes termények e betegsége jövőre nagyon is számottevő kárt okozhat. A pácolásra használatos rézgálic azonban oly drága s olyan kevés áll tulmagas áron is rendelkezésre, hogy a gazdák nagy részének nem lesz módjában buzáját rézgálicoldatban csávázni. Segítségül jött azonban — mint illetékes és megbízható helyről közlik velünk — az Antispora-Vita, melyet a nagykanizsai Schwarz és Tauber cég hozott forgalomba s amely úgy a külföldi, mint a hazai laboratóriumok gyakorlati kísérletek szerint tökéletes pácolószer, amelynek 3 százalékos oldata nemcsak hogy teljesen kiírja a tizenkét óra hosszat pácolt üszögspórákat, de a vetőmag csiraképeségét sem befolyásolja legcsekélyebb mértékben sem. Az üszög elleni védekezés kérdése tehát rézgálic nélkül is meg van oldva, mert az olcsó Antispora-Vita teljesen pótolja a rézgálicot.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az Antispora Vita az összes vetőmag felék, de első sorban az üszög által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb és így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 K 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérlelár.

SCHWARZ és
TAUBER nagykereskedők,
NAGYKANIZSA.

BENZOLINE

BENZINT TELJESEN PÓTOLJA MOTORTULAJDONOSOK!

- Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy nem szükséges többé:
- 1) benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés,
 - 2) nem szükséges a gyújtófej melegítése.
 - 3) nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani, hanem:

BENZOLINE

minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron való minden változás nélkül, kiválóan alkalmas.

BENZOLINE

használatnál a motor könnyen indul.

BENZOLINE

használatban rendkívül csendő, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre

Hogy ezt bizonyítsam, gyáramban a következő rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemen: 1) **Climax**, 2) **Lux**, 3) **Langen & Wolf**, 4) **Osers & Bauer**, 5) **Daimler**, 6) **Polke**, 7) **Warchalovsky**, 8) **Benz**, 9) **Pohl**, 10) **Mayer**.

Oly egyének, akik magukat hatósági bizonyítvánnyal, mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazása költségeit megtérítem.

A BENZOLINE ÁRA:

egész maggonvételnél	110.— korona
fél " "	115.— "
kisebb vételnél	125.— "
helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében. Utánvétel rendeléseket nem eszközölök	

M. ELFER WIEN, I., Krugerstrasse 3.